Ministry of Education
Saray ghazni, Kabul, Afghanistan
Email: Info@moe.gov.af/ (+۹۳) ۷۹۷۴۰۳۰۱۲

وزارت معارف
جمال مینه، سرای غزنی، د ساینس د مرکز ودانۍ کابل- افغانستان
Email: Info@moe.gov.af - (+۹۳) ۷۹۷۴۰۱۰۶۱

د افغانستان اسلامي امارت
د پوهنې وزارت
معینیت تضمین کیفیت
د تقنین او پالیسۍ ریاست

د پوهنې په ښوونیزو مؤسسو کې د جامو (یونیفورم) لایحه

لایحهٔ لباس (یونیفورم) در مؤسسات تعلیمی معارف

(۱۵)

د خپرېدو نېټه: د۱۴۴۴ هـ . ق. کال د ( ) میاشتې ( )   تاریخ نشر : ( ) ماه ( ) سال ۱۴۴۴ هـ . ق.

بسم الله الرحمن الرحیم

د پوهنې په ښوونیزو مؤسسوکې د جامو(یونیفورم)لایحه

لومړی فصل
عمومي حکمونه

<u>مبنی</u>

لومړۍ ماده

دغه لایحه د پوهنې د قانون د یوڅلوېښتمې مادې د حکم پر بنسټ وضع شوې ده.

<u>موخې</u>

دوهمه ماده

دغه لایحه د لاندې موخو لرونکې ده:

(۱)د پوهنې په ښوونیزو مؤسسو کې د نظم او انظباط رامنځته کول.

(۲)په زدکوونکو کې د زده‌کړې او قانون منلو روحیه پیاوړې کول.

(۳)د متفاوت اقتصاد لرونکو کورنیو د زده‌کوونکو ترمنځ د ګډ احساس رامنځته کول.

(۴)له نورو اشخاصو سره د زده‌کوونکو توپیر را منځته کول.

<u>اصطلاحګانې</u>

دریمه ماده

راتلونکې اصطلاحګانې په دې لایحه کې لاندې مفاهیم افاده کوي:

(۱) زده‌کوونکی: هغه شخص دی، چې د پوهنې وزارت په ښوونیزو مؤسسو کې په حضوري ډول په زده‌کړه او روزنه تر لاسه کولو بوخت وي.

(۲) ښوونیزه مؤسسه: د عمومي ښوونو، اسلامي ښوونو او د ښوونکي د روزنې له دولتي او خصوصي ښوونیزو

لایحهٔ لباس (یونیفورم) در مؤسسات تعلیمی معارف

فصل اول
احکام عمومی

<u>مبنی</u>

مادهٔ اول

این لایحه بر اساس حکم مادهٔ چهل و یکم قانون معارف وضع گردیده است.

<u>اهداف</u>

مادهٔ دوم

این لایحه دارای اهداف ذیل می‌باشد:

(۱) ایجاد نظم و انظباط در مؤسسات تعلیمی معارف.

(۲) تقویهٔ روحیهٔ آموزش و قانون پذیری در شاگردان.

(۳) ایجاد احساس مشترک در بین شاگردان خانواده-های دارای وضعیت اقتصادی متفاوت.

(۴) ایجاد تمایز شاگردان با سایر اشخاص.

<u>اصطلاحات</u>

مادهٔ سوم

اصطلاحات آتی در این لایحه معانی ذیل را افاده می-نماید:

(۱)شاگرد: شخصی است که در مؤسسات تعلیمی وزارت معارف به شکل حضوری مشغول فراگیری تعلیم و تربیه می‌باشد.

(۲)مؤسسهٔ تعلیمی: عبارت از مؤسسات تعلیمی دولتی و خصوصی تعلیمات عمومی، تعلیمات اسلامی و تربیهٔ

د پوهنې وزارت

مؤسسو څخه عبارت دي، چې د پوهنې وزارت تر مدیریت او څارنې لاندې فعالیت کوي.

(۳) شرعي جامې: د جامو شرعي ځانګړتیاوې په لاندې توګه دي:

۱. جامې له لازمي اندازې څخه لنډې نه وي.
۲. جامې تنګې او چسپې نه وي.
۳. جامې نرۍ او شفافې نه وي.
۴. جامې د مخالف جنس له جامو سره ورته والی و نه لري.

(۵) د څارندوی نښان: هغه نښان دی، چې له نورو زده-کوونکو څخه د څارندوی زده‌کوونکو د تفکیک په منظور کارول کېږي. د نښان په منځ کې محراب، منبر، د غنمو وږي، د افغانستان د اسلامي امارت بیرغ ځای پرځای او د افغانستان د څارندوی ټولنه یکې لیکلې شوې دي.

د پلي کېدو ساحه

څلورمه ماده

د دې لایحې حکمونه د دولتي او خصوصي ښوونیزو مؤسسو د زده‌کوونکو او ښوونکو په هکله په یو شان پلي کېږي.

دوهم فصل

د زدکوونکو د جامو بڼه او رنګ

د نارینه زدکوونکو جامې

پنځمه ماده

(۱) د نارینه زده‌کوونکو جامې کمیس او پرتوګ دي چې د زده‌کوونکي د قد او جسامت سره متناسبې تر زنګونو ښکته پورې لمنو سره له ټاکل شوې ټکې څخه جمتو کېږي.

(۲) د نارینه زده‌کوونکو جامې له لومړي ټولګي څخه تر

معلم می‌باشد، که تحت مدیریت و نظارت وزارت معارف فعالیت می‌نمایند.

(۳) لباس شرعی: مشخصات شرعی لباس قرار ذیل می باشد:

۱. لباس از حد لازم کوتاه نباشد.
۲. لباس تنگ و چسپ نباشد.
۳. لباس نازک و شفاف نباشد.
۴. لباس با لباس جنس مخالف مشابهت نداشته باشد.

(۵) نشان څارندوی: نشانی است، که به منظور تفکیک شاگردان څارندوی از سایر شاگردان مورد استفاده قرار می‌گیرد. در داخل نشان څارندوی محراب، منبر، خوشهٔ گندم، بیرق امارت اسلامی افغانستان جابجا شده و د افغانستان د څارندوی ټولنه در آن تحریر گردیده است

ساحه تطبیق

ماده چهارم

احکام این لایحه در مورد شاگردان و معلمین مؤسسات تعلیمی دولتی و خصوصی به طور یک سان تطبیق می‌گردد.

فصل دوم

شکل و رنگ لباس شاگردان

لباس شاگردان ذکور

مادهٔ پنجم

(۱) لباس شاگردان ذکور پیراهن و تنبان است که متناسب با قد و جسامت شاگرد با دامن‌های الی پایین زانوها از تکه انتخاب شده تهیه می‌گردد.

(۲) لباس شاگردان ذکور از صنف اول الی ششم به

شپږم ټولګي پورې په آسماني رنګ دي.

(۳) د نارینه زده‌کوونکو جامې له اووم ټولګي څخه تر دوولسم ټولګي پورې په پسته‌يي رنګ دي.

(۴) د دیني مدرسو د نارینه زده‌کوونکو جامې له لومړي ټولګي‌څخه ترشپږم ټولګي پورې په فولادي رنګ او سپينه خولۍ او له اووم ټولګي څخه تر دوولسم ټولګي او له هغه پورته په سپین رنګ جامې او سپینه پګړۍ دي.

(۵) د ښوونکي د روزنې د مؤسسو (دارالمعلمینونو) د نارینه زده‌کوونکو جامې په سرمه‌يي رنګ دي.

(۶) خصوصي ښوونیزه مؤسسه کولای شي خپله لوګو د اړوندو زده‌کوونکو په کمیس کې ځای پرځای کړي.

<u>د ښځینه زدکوونکو جامې</u>

شپږمه ماده

(۱) د ښځینه زدکوونکو جامې له کمیس، پرتوګ او پړونې څخه عبارت دي، چې د شرعي ځانګړتیاوو په درلودلو سره، په افغاني ګردلمنه بڼه د زده‌کوونکو له قد او جسامت سره متناسبې جوړېږي.

(۲) د ښځینه زده‌کوونکو د کمیس لمنه تر زنګنونو ښکته پورې رسېږي.

(۳) د ښځینه زدکوونکو جامې له لومړي څخه تر شپږم ټولګي پورې په غیر روښانه کریمي رنګ او پړونې په سپین رنګ دي.

(۴) له اووم څخه تر دوولسم ټولګي پورې د ښځینه زده‌کوونکو جامې په ماشي رنګ او پړونې په تور رنګ دي.

(۵) د ښځینه زده‌کوونکو کمیس او پرتوګ له یو رنګي ټکي څخه جوړېږي.

(۶) د اووم او له هغه څخه پورته ټولګیو ښځینه زده‌کوونکې د ښوونیزې مؤسسې د تګ او راتګ پر لاره په فولادي رنګ چپنه/حجاب هم اغوندي او ترجیحاً له

رنګ آسمانی می‌باشد.

(۳)لباس شاگردان ذکور از صنف هفتم الی صنف دوازدهم به رنگ پسته‌یی می‌باشد.

(۴)لباس شاگردان ذکور مدارس دینی از صنف اول الی ششم به رنگ فولادی و کلاه سفید و از صنف هفتم الی صنف دوازدهم و بالاتر از آن لباس به رنگ سفید و دستار سفید می‌باشد.

(۵)لباس شاگردان ذکور مؤسسات تربیه معلم (دارالمعلمین‌ها) به رنگ سرمه‌یی می‌باشد.

(۶)مؤسسه تعلیمی خصوصی می‌تواند لوگوی خود را در پیراهن شاگردان مربوط نصب نماید.

<u>لباس شاگردان اناث</u>

مادهٔ ششم

(۱)لباس شاگردان اناث عبارت از پیراهن، تنبان و چادر است، که با داشتن مشخصات شرعی، به شکل دامن گرد افغانی متناسب با قد و جسامت شاگرد ساخته می‌شود.

(۲)دامن پیراهن شاگردان اناث الی پایین زانوها می‌رسد.

(۳)لباس شاگردان اناث از صنف اول الی ششم به رنگ کریمی غیر رشن و چادر به رنگ سفید می‌باشد.

(۴)لباس شاگردان اناث از صنف هفتم الی دوازدهم به رنگ ماشی و چادر به رنگ سیاه می‌باشد.

پیراهن و تنبان شاگردان اناث از تکه رنگ واحد ساخته می‌شود.

(۵) شاگردان اناث صنوف هفتم و بالاتر از آن در مسیر رفت و برگشت مؤسسه تعلیمی چپن/حجاب به رنگ فولادی را نیز می‌پوشند و ترجیحاً از ماسک

دلـسک څخه ګټه اخلي.

د څارندوی جامې

اوومه ماده

(۱) د نارینه څارندوی جامې په نخودي رنګ کمیس او پرتوګ، په تور رنګ بوټونه دي.

(۲) د ښځینه څارندوی جامې د ښځینه زده‌کوونکو د جامو مطابق دي.

(۳) د څارندوی نښان د څارندوی د کمیس د ښي لاس په مټ باندې ګنډل شوی وي.

(۴) په څارندوی کې شامل زده‌کوونکي پـه خپـل مټ د پوهنې د بیرغ په رنګ تکه‌یي پټه د څارندوی د لیکنې پـه درلودلو سره او سپین رنګ کمربند هم تړي.

(۵) د څارنـدوی ترافیـک د څارنـدوی لـه جـامو څخـه برسیره د ترافیکو خولۍ او د دریدو نښه هم کاروي.

دریم فصل

د ښوونکو جامې

د نارینه ښوونکو جامې

اتمه ماده

(۱) د عمومي ښوونو د مؤسسو د ښوونکو او د ښوونکي د روزنې د مؤسسو د استادانو جـامې افغـاني ملـي جـامې (کمیس او پرتوګ) دي.

(۲) د اسلامي ښوونو د مؤسسو د مدرسینو جامې افغـاني ملي جامې دي چې له دیني علماوو سره مناسبې وي.

د ښځینه ښوونکو جامې

نهمه ماده

(۱) د عمومي ښوونو، اسلامي ښوونو او د ښوونکي د روزنې د مؤسسو د ښځینه ښوونکو جامې لـه شـرعي موازینو سره سم کمیس، پرتوګ او پړونې دي.

(۲) ښځینه ښوونکي د ښوونیزې مؤسسې د تګ او راتګ

د پوهنې وزارت

استفاده می‌نمایند.

لباس څارندوی

مادهٔ هفتم

(۱) لباس څارندوی ذکور متشکل از پیراهن و تنبان بـه رنگ نخودی و بوت‌ها به رنگ سیاه می‌باشد.

(۲) لباس څارندوی اناث مطابق لباس شاگردان اناث می‌باشد.

(۳) نشان څارنـدوی در بـازوی دسـت راسـت پیـراهن څارندوی دوخته شده می‌باشد.

(۴) شاگردان شامل څارندوی در بازوی خود بـازوبنـد تکه‌یی به رنگ بیرق معارف با داشتن نوشته څارندوی و کمربند به رنگ سفید نیز بسته می‌نمایند.

(۵) ترافیک څارندوی برعلاوه از لباس څارندوی کُـلاه ترافیک و علامهٔ توقف را نیز استفاده می‌نمایند.

فصل سوم

لباس معلمان

لباس معلمان ذکور

مادهٔ هشتم

(۱) لباس معلمان ذکور مؤسسـات تعلیمات عمـومی و استادان مؤسسات تربیه معلم لباس ملی افغانی (پیـراهن و تنبان) می‌باشد.

(۲) لباس مدرسان مؤسسات تعلیمات اسلامی لباس ملی افغانی که مناسب علمای دینی است می‌باشد.

لباس معلمان اناث

مادهٔ نهم

(۱) لباس معلمـان انـاث مؤسسـات تعلیمـات عمـومی، تعلیمات اسلامی و تربیه معلـم پیـراهن، تنبـان و چـادر مطابق موازین شرعی می‌باشد.

(۲) معلمان اناث در مسیر رفت و برگشت مؤسسه

خلورم فصل

متفرقه حکمونه

اضافي جامې آغوستل

لسمه ماده

(۱) کله چې زده‌کوونکي/ ښوونکي د یخنۍ احساس کوي کولای شي اضافي جامې (جاکټ/جمپر، د غاړې دسمال او توده خولۍ...) واغوندي.

(۲) د پاکل شوو جامو په رنګ نرۍ واسکټ اغوستل د زده‌کوونکو لپاره اختیاري دي.

(۳) د عمومي ښوونو د ښوونځيو د زده‌کوونکو لپاره سپینه خولۍ پر سر کول اختیاري دي.

ممنوع جامې

یوولسمه ماده

(۱) د اضافي جامو اغوستل د نهمې مادې په (۱) فقره کې د راغلې اړتیا څخه پرته د زده‌کوونکو لپاره ممنوع دي.

(۲) د ښځینه ښوونکو او زدکوونکو لپاره لنډکمیس او پتلون اغوستل ممنوع دي.

(۳) د ښوونکو او زدکوونکو لپاره نیکټایي تړل ممنوع دي.

پلي کول او څارنه

دوولسمه ماده

(۱) د ښوونیزې مؤسسې آمر/ مدیر د دې لایحې د حکمونو له پلي کېدو څخه په اړونده ښوونیزه مؤسسه کې څارنه کوي.

فصل چهارم

احکام متفرقه

پوشیدن لباس های اضافی

مادهٔ دهم

(۱) هرگاه شاگردان/ معلمان احساس سردی می‌کنند می‌توانند لباس اضافی (جاکت/جمپر، دستمال گردن وکُلاه گرم ...) بپوشند.

(۲) پوشیدن واسکت نازک به رنگ لباس های تعیین شده برای شاگردان اختیاری می‌باشد.

(۳) پوشیدن کُلاه سفید برای شاگردان مکاتب تعلیمات عمومي اختیاري می‌باشد.

لباس‌های ممنوع

ماده یازدهم

(۱) پوشیدن لباس‌های اضافی بدون ضرورت مندرج فقره (۱) ماده نهم برای شاگردان ممنوع می‌باشد.

(۲) پوشیدن پیراهن کوتاه و پتلون برای معلمان و شاگردان اناث ممنوع می‌باشد.

(۴) بستن نیکتایی برای معلمان و شاگردان ممنوع می-باشد.

تطبیق و نظارت

مادهٔ دوازدهم

(۱) آمر/ مدیر مؤسسهٔ تعلیمی از تطبیق احکام این لایحه در مؤسسات تعلیمی مربوط نظارت می-نماید.

(۲) زدکوونکي د خپلو جامو د پاکوالي په ساتلو مکلف دي.

(۳) که چېرې زدکوونکي، ټاکلې جامې له موجه عذر پرته نه وي اغوستې، زدکوونکي ته توصیه کېږي او د تکرار په صورت کې، موضوع د زده‌کوونکي له ولي سره شریکېږي.

پنځم فصل

وروستي حکمونه

انفاذ

دیارلسمه ماده

- د پوهنې په ښوونیزو مؤسسو کې د جامو
[...]م) لایحه چې د تقنین او پالیسي ریاست له
[...]ندو برنامو سره په همغږۍ چمتو او تدقیق
[...]، منظوروم.

- د دې لایحې په نافذېدو سره په دې هکله پخوانۍ مغایر حکمونه لغو ګڼل کېږي.

(۲) شاگردان مکلف به حفظ نظافت لباس‌های خویش می‌باشند.

(۳) هرگاه شاگرد لباس‌های تعیین شده را بدون عذر موجه نپوشیده باشد، به شاگرد توصیه می‌شود و در صورت تکرار، موضوع با ولی شاگرد شریک ساخته می‌شود.

فصل پنجم

احکام نهایی

انفاذ

مادهٔ سیزدهم

- لایحهٔ لباس (یونیفورم) در مؤسسات تعلیمی معارف که از جانب ریاست تقنین و پالیسی در هماهنگی با برنامه های مربوط تهیه و تدقیق گردیده است، منظور می‌دارم.

- با انفاذ آین لایحه احکام مغایر سابقه در این مورد ملغی پنداشته می‌شود.

مولوی حبیب الله آغا

د [...] وزیر